

Tervetuloa lintuvesi- ja kosteikkopäiville Helsinkiin 1.–2.9.2026!

Lintuvesi- ja kosteikkopäivät

Helmi-ohjelman lintuvesiteema järjestää yhteistyössä Sotka-ohjelman kanssa lintuvesi- ja kosteikkopäivät Helsingissä. Tapahtumassa esitellään lintuvesiin ja kosteikkoihin liittyvää toimintaa ja retkeillään seudun lintuvesillä.

AIKA: 1.–2.9.2026

Paikka: Seminaari 26.8. Helsinki Congress Paasitorni, kokoushuone Juho Rissanen Paasivuorenkatu 5 A, 00530 Helsinki

1.9. seminaariin on mahdollistua osallistua myös etäyhteydellä. Teams-linkki lähetetään etäyhteydellä osallistujille lähempänä tilaisuutta.

Lisätiedot: Tutkija Aili Jukarainen, aili.jukarainen@syke.fi, Puh +358 407 248 914

Tervetuloa!

Tilaisuuden ohjelma
TIISTAI 1.9.

8.30 Aamukahvi

Aamupäivän puheenjohtaja Teemavastaava Markku Mikkola-Roos

9.00 Lintuvesi- ja kosteikkopäivien avaus

Puheenvuoron pitäjä ilmoitetaan myöhemmin, Uudenmaan elinvoimakeskus

9.10 Ympäristöministeriön ajankohtaiset ja terveiset

Maaret Väänänen, Helmi-ohjelman päällikkö, ympäristöministeriö

9.30 Mitä lintuvesien kunnostamisesta on opittu Helmi-ohjelman aikana?

Markku Mikkola-Roos, lintuvesiteeman teemavastaava, Suomen ympäristökeskus

9.40 Suojelun ja kunnostusten vaikutukset lintuvesillä ennen Helmi-ohjelmaa

Kim Jaatinen, erikoistutkija, Suomen ympäristökeskus

Petteri Lehikoinen, tutkijatohtori, Luonnontieteellinen keskusmuseo

10.00 Rantaniityn kunnostus ja vedenpinnan nousu

Heli Suurkuukka, toteutusvastaava, Metsähallitus luontopalvelut

- 10.20 Suojavyöhykkeen merkitys lintuvesillä**
Ismo Laakso, luonnonsuojelun erityisasiantuntija, Metsähallitus luontopalvelut
- 10.40 Tauko**
- 10.50 Etelänsuosirri ja pesien saalistus**
Veli-Matti Pakanen, yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto
- 11.10 Lintupetojen kannat Vanhankaupunginlahdella**
Juho Leppänen, suojelusihteeri, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
- 11.30 Lounas (omakustanteinen)**

Iltapäivän puheenjohtaja SOTKA-Projektikoordinaattori Belinda Mäki

- 12:45 SOTKA-hankkeen ajankohtaisia asioita**
Belinda Mäki, projektikoordinaattori, Maa- ja metsätalousministeriö
- 13.05 Minkinpyynti on pullonkaula vieraspetojen poistossa**
Kari Karhula, projektipäällikkö Metsähallitus Eräpalvelut & Mikko Toivola, Suomen riistakeskus
- 13.25 Maisematason vesilintujen elinympäristökunnostus maanomistajalähtöisesti – valuma-alueen vesienhoitoa**
Mikko Alhainen, projektipäällikkö, Suomen riistakeskus
- 14.00 Iltapäiväkahvi**
- 14.30 Teollisuusalueiden altainen merkitys vesilintujen elinympäristönä**
Jari Ullakko, lintuvesiasiantuntija, BirdLife Suomi

Keskustelu

- 15:15 Maastokohteiden esittely**
Mikko Koho, Uudenmaan elinvoimakeskus
- 16:00 Siirtyminen bussikuljetuksella Porvooseen**

RUSKIS – PORVOONJOEN SUISTON LINTUKOSTEIKKO

Ruskiksen hoitoniityt ovat osa Porvoonjoen suistoa, joka kuuluu Etelä-Suomen merkittävimpiin kosteikkolintujen alueisiin. Suisto on kansainvälisesti arvokas linnustoalue ja kuuluu sekä Natura 2000 -verkostoon, Ramsar-kosteikkoihin että IBA-alueisiin.

Luontoarvot ja elinympäristöt

Ruskiksen arvo perustuu avoimiin rantaniittyihin, ruovikoihin ja mataliin vesialueisiin sekä niiden vaihteluun. Kosteikot ja rantaniityt ovat Suomessa uhanalaisia luontotyyppejä.

- **Merkitys muuttolinnuille:** Merkitys muuttolinnuille: Alue toimii tärkeänä levähdys- ja ruokailupaikkana. Muuttokausina alueelle kerääntyy suuria määriä vesilintuja ja muuta kosteikkolinnustoa.
- **Linnuston kehitys:** Pitkäjänteiset hoitotoimet ovat muuttaneet lajistoa selvästi. Avoimia rantaniittyjä suosivien kahlaajien kannat ovat kasvaneet moninkertaisiksi. Matalat vesialueet ja avoimet niityt ovat vahvistaneet myös sorsalintujen pesimäkantoja, ja hoidetun pinta-alan myötä alueella pesii säännöllisesti vaativia ruovikko-, kosteikko- ja petolintulajeja.

Alueen pitkäjänteinen hoito

Ruskiksen virallinen suojeluhistoria alkoi jo vuonna 1945, jolloin se rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi. Vielä 2000-luvun alussa alue oli kuitenkin päässyt kasvamaan laajasti umpeen yhtenäistä ruovikkoa. Aluetta on kunnostettu vaiheittain avaamalla rantaniittyjä niitoilla, kaivutöillä sekä laidunnuksella. Kunnostustyö käynnistyi EU:n LIFE-hankkeissa ja jatkuu nykyisin valtakunnallisessa Helmi-elinympäristöohjelmassa. Viime vuosina Helmi-rahoituksella on perustettu uusia hoitoniittyjä ja kaivettu matalia vesialueita, jotka monipuolistavat elinympäristöjä ja toimivat poikueiden ruokailualueina.

Hoidon ja suojelun keskeiset vaiheet

Ajankohta	Keskeinen vaihe ja toimenpiteet
-----------	---------------------------------

1945	Suojelun alku: Ruskiksen maineikas lintukosteikko rauhoitetaan virallisesti.
1997–2001	Porvoonjoen suisto LIFE: Ensimmäiset laajat kunnostukset ja alueen hoitosuunnitelma.
2000-luvun alku	Alue edelleen laajasti umpeenkasvanutta ruovikkoa tehdyistä ensitoimista huolimatta.
2004	Ramsar-status: Alue liitetään osaksi kansainvälistä kosteikkosopimusta.
2003–2007	Lintulahdet LIFE: Ruovikon laajamittainen avaaminen ja rantaniittyjen palautus.
2006	Pohjoisniitty: Ensimmäisen virallisen hoitoniityn perustaminen ja käyttöönotto.
2010-luku	Ylläpito: Säännölliset hoitoniitot ja nautojen laidunnus vakiintuvat alueella.
2021–2030	Helmi-ohjelma: Valtakunnallinen elinympäristöohjelma suojelun ja hoidon pitkäaikaisena tukena.
2022–2025	Uudet kosteikot: Perustetaan uusia hoitoniittyjä ja kaivetaan matalia vesialueita Helmi-rahoituksella.

KESKIVIIKKO 2.9.

8.45 Lähtö hotellilta bussikuljetuksella

9.45 Tutustuminen Vaanilanlahteen

VAANILANLAHTI – Nummi-Pusulän lintuvedet

Vaanilanlahti on Hiidenveden eteläosassa sijaitseva matala, laajalti ruovikoitunut lahti ja osa valtakunnallisesti merkittävää Nummi Pusulan lintuvesien kokonaisuutta. Alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon sekä lintudirektiivin mukaisena (SPA) että luontodirektiivin mukaisena (SAC) kohteena. Vaanilanlahti on tärkeä pesimä- ja levähdyspaikka monille vaateliaille kosteikkolinnuille.

Luontoarvot ja elinympäristöt

Vaanilanlahden arvo perustuu laajaan kosteikkokokonaisuuteen, jossa vuorottelevat ruovikot, luhdet, rantaniityt ja avovesialueet.

Linnuston erityispiirteet:

- Vahva ruovikoiden ja kosteikkopensastojen varpuslintulajisto
- Monipuolinen vesilintulajisto (erityisesti puolisuikeltajat)
- Vaateliaat kosteikkolinnut (mm. petolinnut ja haikarat)
- Rantakanojen ja yöaktiivisten lajien kokonaisuus

Merkitys muuttolinnuille: Vaanilanlahti toimii tärkeänä levähdys- ja ruokailualueena erityisesti vesilinnuille ja kahlaajille.

Linnuston kehitys: Umpeenkasvu on suosinut ruovikkolajeja ja heikentänyt avointa vettä suosivien lajien elinympäristöjä.

Alueen pitkäjänteinen hoito

Vaanilanlahtea on kunnostettu 2010-luvulta lähtien osana Hiidenveden kunnostushanketta, ja viime vuosina toimenpiteitä on toteutettu Helmi-elinympäristöohjelmassa. Keskeisiä toimia ovat kosteikkojen rakentaminen, laskeutusallas, vieraslajien torjunta sekä laidunnus. Erityisesti nautakarjan laidunnus on keskeinen keino ylläpitää avoimia rantaniittyjä. 2025 loppuvuoden ja 2026 alkuvuoden aikana toteutettu lintuvesikunnostusruoppaus 28000 m³.

Hoidon ja suojelun keskeiset vaiheet

Ajankohta	Keskeinen vaihe ja toimenpiteet
2004	Vasarlanlahden luonnonsuojelualueen perustaminen
2011	Kosteikko ja laskeutusallas lahden perukkaan
2018–2021	Haitallisen vieraslajin (isosorsimo) torjunta
2020	Pullin alueen kaksitasouoma ja laskeutusallas
2025–2026	Laaja lintuvesikunnostus (Helmi-elinympäristöohjelma)
2010-luku →	Jatkuva hoito: niitto, laidunnus ja seuranta

12.15 Lounas (omakustanteinen)

13.30 Tutustuminen Vanhankaupunginlahden lintuveteen, Helsinki

VANHANKAUPUNGINLAHTI – HELSINGIN LINTUKOSTEIKKO

Vanhankaupunginlahti on laaja ruovikkoinen merenlahti Vantaanjoen suistossa ja yksi Suomen arvokkaimmista kaupunkikosteikoista. Alue kuuluu kansainväliseen Natura 2000 -verkostoon sekä arvostettuihin Ramsar- ja IBA-alueisiin.

Luontoarvot ja elinympäristöt

Lahden monipuoliset elinympäristöt – laajat ruovikot, hoidetut rantaniityt ja matalat vesialueet – muodostavat ainutlaatuisen kokonaisuuden keskellä pääkaupunkia.

- **Merkitys muuttolinnuille:** Alue toimii kriittisenä levähdys- ja ruokailupaikkana. Muuttokausina lahdella levähtää suuria määriä etenkin vesilintuja ja kahlaajia.
- **Linnuston kehitys:** Pitkjänteinen hoito on vahvistanut erityisesti rantaniittyjen kahlaajalinnustoa. Laajempien ympäristömuutosten vuoksi lokkilinnut ovat kuitenkin taantuneet.

Alueen pitkjänteinen hoito

Aluetta on kunnostettu aktiivisesti 1990-luvulta lähtien laadittujen hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaisesti. Keskeisiä hoitotoimia ovat rantaniittyjen ennallistaminen, laidunnus, ruovikoiden hallinta sekä avovesialueiden ylläpito. Elinympäristöjen parantamiseksi alueelle on luotu avoimia vesilaikkuja murtamaan yhtenäistä ruovikkoa. Valtakunnallisen Helmi-ohjelman kunnostuksissa Purolahteen ja Viikinojan varteen kaivettiin uusia lampareita vesilintujen poikue- ja ruokailualueiksi.

Hoidon ja suojelun keskeiset vaiheet

Ajankohta Keskeinen vaihe ja toimenpiteet

1948–1959	Suojelun alku: Helsinki perusti ensimmäisen alueen (1948), valtio rauhoitti Viikin (1959).
1962	Yhdistäminen: Alueet yhdistettiin viralliseksi Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueeksi.
1976	Ramsar-status: Alue liitettiin kansainvälisen kosteikkosopimuksen suojelulistalle.
1980-luku	Seuranta: Systemaattisen linnuston- ja ympäristönseurannan käynnistäminen.
1990-luku	Ensimmäiset hoitotoimet: Laidunten (lehmät) palauttaminen Lammassaassa vuonna 1994.
1997–2000	EU LIFE -projekti: Suojelualue laajeni 20 %. Ensimmäiset lintutornit ja pitkospuureitit rakennettiin.
2003–2007	Lintulahdet LIFE: Ruovikon raivausta, ruoppauksia, niittoja ja pienpetopyyntiä.
2010-luku	Vakiintuminen: Säännöllinen hoito, laidunalan laajennukset ja jatkuva seuranta vakiintuivat.
2021–2030	Helmi-ohjelma: Kunnostuksia sekä uusia lampareita vesilinnuille Purolahteen ja Viikinojan varteen.
2024–	Priodiversity LIFE: Valtakunnallinen hanke tukee perinnebiotooppien ja kosteikkojen hoitoa.

~ Paluu keskustaan ja kotimatka voi alkaa!